

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA KATZ ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 29739/03)

Hotărâre

Strasbourg

20 ianuarie 2009

Definitivă

20/04/2009

Hotărârea poate suferi modificări de formă.

În cauza Katz împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Alvina Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, *judcători*, și Stanley Naismith, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 9 decembrie 2008,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 29739/03 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Yesaiahu Eugen Katz¹ („reclamantul”), a sesizat Curtea la 23 iulie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul este reprezentat de Veronica Moisa, avocat în Satu Mare. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 11 ianuarie 2007, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. Astfel cum prevede art. 29 § 3 din convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

¹ Rectificată la 5 mai 2009. Anterior, numele reclamantului a fost redactat Yesaiahu Jonatan Katz.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul s-a născut în 1947 și are domiciliul în Rehovot, Israel.

5. Părinții reclamantului erau proprietarii unui bun imobil compus dintr-o casă și terenul aferent de 250 mp, situat pe strada Iuliu Maniu nr. 15 în Satu Mare. La 16 decembrie 1966, aceștia au donat statului bunul în cauză.

6. La 27 noiembrie 1973, statul a vândut bunul lui S.M. care l-a ocupat, după donație, în calitate de locatar.

7. În 2002, reclamantul a introdus în fața Judecătoriei Satu Mare o acțiune îndreptată împotriva Consiliului Local Satu Mare („consiliul local”) și împotriva lui S.F., moștenitorul lui S.M., pentru constatarea nulității donației din 1966 pentru viciu de consimțământ, anularea contractului de vânzare din 27 noiembrie 1973 și revendicarea bunului.

8. Prin hotărârea din 25 iunie 2002, judecătoria a constatat nulitatea donației, dar a respins celelalte două capete de cerere, pentru motivul că S.M. a fost de bună-credință la momentul încheierii contractului de vânzare în 1973.

9. Această hotărâre a fost confirmată, în urma recursului reclamantului, prin hotărârea definitivă din 5 martie 2003 a Curții de Apel Oradea.

10. La 13 august 2001, reclamantul a introdus la Primăria municipiului Satu Mare o cerere de restituire a imobilului în temeiul Legii nr. 10/2001. Până în prezent, această cerere nu a fost examinată de către autorități.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

11. Dispozițiile legale relevante (inclusiv cele ale Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, cu modificările sale ulterioare) și jurisprudența internă relevantă sunt descrise în hotărârile *Brumărescu împotriva României* [(MC), nr. 28342/95, pct. 31-33, CEDO 1999-VII], *Străin și alții împotriva României* (nr. 57001/00, pct. 19-26, CEDO 2005-VII), *Păduraru împotriva României* [nr. 63252/00, pct. 38-53, CEDO 2005-XII (extrase)] și *Tudor împotriva României* (nr. 29035/05, pct. 15-20, 17 ianuarie 2008).

III. TEXTELE CONSILIULUI EUROPEI

12. În rezoluția Res(2004)3 privind hotărârile care indică o problemă structurală subiacentă, adoptată la 12 mai 2004, Comitetul de Miniștri a indicat după cum urmează:

„Comitetul de Miniștri, în conformitate cu art. 15.b din Statutul Consiliului Europei,

Considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele cele mai importante pentru atingerea acestui scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

Reafirmându-și convingerea că Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „convenția”) trebuie să rămână punctul de referință esențial în domeniul protecției drepturilor omului în Europa și amintindu-și angajamentul de a lua măsuri vizând garantarea eficacității pe termen lung a sistemului de control instituit de convenție;

Reamintind caracterul subsidiar al mecanismului de control instituit prin convenție, care presupune, în conformitate cu art. 1 al acesteia, ca drepturile și libertățile garantate prin convenție să fie protejate în primul rând de dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale;

Salutând, în acest context, faptul că convenția face astăzi parte integrantă din ordinea juridică internă a tuturor părților;

Reamintind că, în temeiul art. 46 din convenție, Înaltele Părți Contractante se angajează să respecte hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului (denumite în continuare „Curtea”) în litigiile în care acestea

sunt părți și că hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea acesteia;

Subliniind interesul de a acorda asistență statului în cauză pentru identificarea problemelor subiacente și măsurile de executare necesare;

Considerând că punerea în aplicare a hotărârilor ar fi facilitată în cazul în care existența unei probleme structurale ar fi deja identificată în hotărârea Curții;

Având în vedere observațiile prezentate cu privire la acest aspect de către Curte la sesiunea Comitetului de Miniștri din 7 noiembrie 2002;

Solicită Curții:

I. în toată măsura posibilului, să identifice în hotărârile în care aceasta constată o încălcare a convenției ceea ce, potrivit acesteia, prezintă o problemă structurală subiacentă și sursa acestei probleme, în special atunci când aceasta poate să conducă la cereri numeroase, astfel încât să acorde asistență statelor pentru a găsi soluționarea adecvată și Comitetului de Miniștri pentru a supraveghea executarea hotărârilor;

II. să semnaleze în special orice hotărâre care indică existența unei probleme structurale și sursa acestei probleme nu numai statului respectiv și Comitetului de Miniștri, ci și Parlamentului, Secretarului General al Consiliului Europei și Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, și să semnaleze în mod corespunzător aceste hotărâri în baza de date a Curții.”

13. Recomandarea Comitetului de Miniștri Rec(2004)6 privind îmbunătățirea recursurilor interne, adoptată la 12 mai 2004, se citește după cum urmează:

„Comitetul de Miniștri, în conformitate cu art. 15.b din Statutul Consiliului Europei,

Considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele cele mai importante pentru atingerea acestui scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

Reafirmându-și convingerea că Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „convenția”) trebuie să rămână punctul de referință esențial în domeniul protecției drepturilor omului în Europa și amintindu-și angajamentul de a lua măsuri vizând garantarea eficacității pe termen lung a sistemului de control instituit de convenție;

Reamintind caracterul subsidiar al mecanismului de control instituit prin convenție, care presupune, în conformitate cu art. 1 al acesteia, ca drepturile și libertățile garantate prin convenție să fie protejate în primul rând de dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale;

Salutând, în acest context, faptul că convenția face astăzi parte integrantă din ordinea juridică internă a tuturor statelor părți;

Subliniind că, potrivit art. 13 din Convenție, statele membre s-au angajat să asigure faptul că orice persoană care are o plângere credibilă privind încălcarea drepturilor și libertăților sale garantate de Convenție are dreptul la un recurs efectiv în fața unei autorități naționale;

Reamintind că, pe lângă obligația de a asigura existența unor astfel de recursuri efective în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită, în continuare „Curtea”), statele au obligația generală de a soluționa problemele subiacente încălcărilor constatate;

Subliniind că este datoria statelor membre să se asigure că recursurile interne sunt efective în drept și în practică și că pot conduce la o decizie pe fondul plângerii și la un remediu adecvat pentru orice încălcare constatată;

Luând notă de faptul că natura și numărul cererilor transmise Curții și al hotărârilor pe care aceasta le pronunță arată că este necesar, mai mult ca oricând, ca statele membre să se asigure, de manieră eficace și în mod regulat că astfel de recursuri există în toate împrejurările, în special în cazul duratei excesive a procedurilor judiciare;

Estimând că disponibilitatea recursurilor interne efective pentru toate acuzațiile credibile privind încălcări ale Convenției ar trebui să permită reducerea volumului de muncă al Curții ca rezultat, pe de o parte, al descreșterii numărului de cauze cu care este sesizată, iar pe de altă parte, al faptului că tratamentul circumstanțiat al cauzelor la nivel național este de natură să faciliteze examinarea lor ulterioară de către Curte;

Subliniind că îmbunătățirea recursurilor la nivel național, în special în ce privește cauzele repetitive, ar trebui să contribuie, de asemenea, la reducerea volumului de muncă al Curții;

Recomandă statelor membre, luând în considerare exemplele de bune practici care sunt menționate în anexă:

I. să se asigure, printr-o revizuire constantă, în lumina jurisprudenței Curții, că există recursuri interne pentru orice persoană care reclamă, într-o manieră credibilă, o încălcare a Convenției și că aceste recursuri sunt efective, în măsura în care pot conduce la o decizie pe fondul plângerii și la un remediu adecvat pentru fiecare încălcare constatată;

II. să reexamineze, ca urmare a hotărârilor Curții care relevă deficiențe structurale sau generale în dreptul sau practica statului, eficiența remediilor interne existente și, în măsura în care este necesar, să creeze remedii efective pentru a evita prezentarea la Curte a cauzelor repetitive;

III. să acorde o atenție particulară, în legătură cu punctele I și II de mai sus, existenței recursurilor efective în caz de reclamație credibilă privind durata excesivă a procedurilor jurisdicționale;

Mandatează Secretarul General al Consiliului Europei să ia măsurile necesare pentru acordarea asistenței corespunzătoare statelor membre care o solicită, pentru a le ajuta să pună în aplicare prezenta recomandare.”

ÎN DREPT,

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

14. Reclamantul pretinde că imposibilitatea de a redobândi dreptul de proprietate asupra bunului imobil vândut de către stat a adus atingere dreptului la respectarea bunurilor sale, astfel cum a fost recunoscut de art. 1 din Protocolul nr. 1:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

15. Guvernul invocă nerespectarea de către reclamant a termenului de șase luni prevăzut pentru introducerea unei cereri, având în vedere că decizia definitivă în speță a fost emisă la 5 martie 2003 și că acesta nu a sesizat în mod valabil Curtea decât la 10 martie 2004, dată la care a trimis formularul său oficial de cerere.

16. Reclamantul respinge acest argument și informează că prima sa scrisoare a fost înregistrată de către Curte la 23 iulie 2003.

17. Curtea consideră că prima scrisoare trimisă de către reclamant și în care acesta și-a expus motivele este cea din 23 iulie 2003. Reclamantul a respectat, prin urmare, termenul de șase luni.

18. În orice caz, Curtea reamintește că a respins deja o excepție similară a Guvernului în cauza *Episcopia Română Unită cu Roma Oradea împotriva României* (nr. 26879/02, pct. 20, 7 februarie 2008), considerând că imposibilitatea pretinsă de către reclamant de a beneficia, timp de mai mulți ani, de dreptul său de proprietate se analizează ca o situație continuă, și nu observă nici un motiv pentru a ajunge în speță la o concluzie diferită.

Prin urmare, este necesar să se respingă excepția preliminară a Guvernului.

19. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă nici un alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarată admisibil.

B. Cu privire la fond

20. Guvernul își reiterează argumentele prezentate în cauze similare anterioare (a se vedea, printre multe altele, *Cîrstoiu împotriva României*, nr. 22281/05, pct. 22, 4 martie 2008; *Episcopia Română Unită cu Roma Oradea*, pct. 24-25 și *Tudor*, pct. 23-24, cauze citate anterior).

21. Reclamantul respinge acest argument și susține că legile privind restituirea bunurilor imobile confiscate nu au avut un caracter efectiv: până în prezent, acesta nu a primit nici o despăgubire pentru faptul că a fost lipsit de proprietatea bunului.

22. Curtea s-a pronunțat de mai multe ori în cauze ce au ridicat probleme similare celor din prezenta cauză și a constatat încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la convenție (a se vedea cauzele citate mai sus, în special *Străin*, citată anterior, pct. 39, 43 și 59 și *Porteanu împotriva României*, nr. 4596/03, pct. 32-35, 16 februarie 2006).

23. După ce a examinat toate elementele care i-au fost prezentate, Curtea consideră că Guvernul nu a expus nici un fapt și nici un argument care să conducă la o concluzie diferită în prezenta cauză. Curtea reafirmă, în special, că, în contextul legislativ românesc de reglementare a acțiunilor în revendicare imobiliară și a restituirii bunurilor naționalizate de regimul comunist, vânzarea de către stat a bunului altei persoane unor terți de bună-credință, chiar și atunci când această vânzare este anterioară recunoașterii definitive în justiție a dreptului de proprietate al altei persoane, reprezintă o privare de bun. O asemenea privare, combinată cu absența totală a despăgubirii, contravine art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Vodă și Bob împotriva României*, nr. 7976/02, pct. 23, 7 februarie 2008).

24. Deși Guvernul subliniază că reclamantul poate să obțină o despăgubire prin intermediul organismului de plasament colectiv în valori mobiliare „*Proprietatea*” pe baza Legii nr. 10/2001, la valoarea bunului stabilită prin expertiză, Curtea își reiterează constatarea anterioară conform căreia fondul *Proprietatea* nu funcționează în prezent într-un mod care să poată fi considerat echivalent cu acordarea afectivă a unei despăgubiri (a se vedea, printre altele, *Ruxanda Ionescu împotriva României*, nr. 2608/02, 12 octombrie 2006).

În afară de aceasta, nici Legea nr. 10/2001 și nici Legea nr. 247/2005 care o modifică nu țin seama de prejudiciul cauzat ca urmare a unei lipse a despăgubirii pentru o perioadă îndelungată de către persoanele care, la fel ca și reclamantul, s-au aflat în imposibilitatea de a beneficia de bunurile lor restituite în temeiul unei hotărâri definitive (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Porteanu* citată anterior, pct. 34).

25. Ținând seama de jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că, în prezenta cauză, nerespectarea dreptului de proprietate al reclamantului asupra bunului său, combinată cu absența totală a despăgubirii de mai mult de șase ani, i-a cauzat acestuia un prejudiciu disproporționat și excesiv, incompatibil cu dreptul la respectarea bunurilor garantat prin art. 1 din Protocolul nr. 1.

Prin urmare, în cauză a fost încălcată această dispoziție.

III. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

26. Citând art. 6 § 1 și art. 13 din convenție, reclamantul pretinde că dreptul său la un proces echitabil a fost încălcat prin felul în care instanțele naționale au evaluat probele și au aplicat normele de drept.

27. Guvernul respinge acest argument.

28. Având în vedere informațiile pe care le are la dispoziție și întrucât nu poate nu-i pot fi aduse la cunoștință decât într-un mod limitat erorile de fapt sau de drept pretins comise de instanțele naționale, care au datoria în primul rând să examineze faptele, precum și să interpreteze și să aplice dreptul intern [*Brualla Gómez de la Torre împotriva Spaniei*, 19 decembrie 1997, pct. 31, Culegere de hotărâri și decizii 1997-VIII și *García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-I], Curtea consideră că nu există nici un aspect arbitrar în modul în care instanțele naționale au judecat acțiunea. Nu se ridică nici o problemă distinctă în domeniul art. 13 citat anterior, cerințele acestei dispoziții fiind, în orice caz, mai puțin stricte decât cele ale art. 6 și absorbite de către acestea.

Rezultă că acest motiv este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 46 DIN CONVENȚIE

29. Art. 46 din convenție prevede:

„1. Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea ei.”

30. Concluzia de încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la care a ajuns Curtea în acest caz ridică o problemă frecventă rezultată dintr-o legislație defectuoasă privind restituirea imobilelor naționalizate care au fost vândute de către stat unor terți de bună-credință [a se vedea, în special, *Străin*, pct. 46 și *Păduraru*, pct. 112, hotărâri citate anterior; și, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Xenides-Arestis împotriva Turciei*, nr. 46347/99, pct. 38, 22 decembrie 2005; *Scordino împotriva Italiei* (nr. 3) (reparație echitabilă), nr. 43662/98, pct. 11, CEDO 2007 -...și *Driza împotriva Albaniei*, nr. 33771/02, pct. 112, CEDO 2007-... (extrase)]. Curtea nu poate ignora faptul că multiplele modificări legislative intervenite nu au reușit să îmbunătățească această situație (a se vedea în special *Porteanu*, citată anterior, pct. 34; *Toganel și Gradinaru împotriva României*, nr. 5691/03, pct. 30-31, 29 iunie 2006; Tudor, citată anterior, pct. 33 și *Albu împotriva României*, nr. 8508/03, pct. 22, 17 iunie 2008).

31. Curtea observă cu îngrijorare că s-a pronunțat deja în aproximativ o sută de cauze cu privire la acest subiect, cauza *Străin* citată anterior nefiind decât prima din acest grup vast, și că multe alte cauze similare sunt încă pe rolul său. Aceasta consideră, de asemenea, că lacunele de drept identificate în aceste cauze, inclusiv în speță, pot să conducă, în viitor, la numeroase cereri întemeiate.

Curtea remarcă în această incapacitate a statului român de organizare a sistemului său legislativ nu numai un factor agravant, în ceea ce privește răspunderea statului față de convenție ca urmare a unei situații trecute sau prezente, ci și o amenințare pentru eficiența viitoare a dispozitivului instituit de convenție, inclusiv de un număr mare de cereri rezultate din aceeași cauză (*Scordino*, pct. 14-15, *Driza*, pct. 122, hotărâri citate anterior).

32. Din aceste motive, înainte de a examina cererea de reparație echitabilă prezentată de către reclamant în conformitate cu art. 41 din convenție și având în vedere circumstanțele cauzei, precum și modificările în volumul de lucru, Curtea își propune să examineze consecințele care pot fi extrase din art. 46 din convenție pentru statul pârât. Curtea reamintește că, în conformitate cu art. 46, Înaltele Părți Contractante se angajează să respecte hotărârile definitive pronunțate de Curte, în litigiile în care sunt părți, iar Comitetul de Miniștri este responsabil pentru monitorizarea punerii în aplicare a acestor hotărâri. Rezultă, în special, că, atunci când Curtea constată o încălcare, statul pârât are obligația legală nu numai de a plăti persoanelor în cauză sumele alocate cu titlu de reparație echitabilă prevăzută de art. 41, ci, de asemenea, de a alege, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, măsurile generale și/sau, după caz, individuale pe care să le includă în ordinea sa juridică internă pentru a pune capăt încălcării constatate de Curte și pentru a elimina, pe cât posibil, consecințele acestei încălcări. Statul pârât este liber, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, să-și aleagă mijloacele pentru îndeplinirea obligației sale legale în conformitate cu art. 46 din convenție, cu condiția ca aceste mijloace să fie compatibile cu concluziile conținute în hotărârea Curții [*Broniowski împotriva Poloniei* (MC), nr. 31443/96, pct. 192, CEDO 2004-V; *Xenides-Arestis*, pct. 39; *Scordino*, pct. 12 și *Driza*, pct. 123, hotărâri citate anterior].

33. În ceea ce privește măsurile destinate să asigure caracterul efectiv al mecanismului stabilit de convenție, Curtea atrage atenția asupra rezoluției [Res (2004) 3], precum și asupra Recomandării [Rec (2004) 6] a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, adoptate la 12 mai 2004 (a se vedea supra, pct. 12 și 13).

34. Chiar dacă, în principiu, nu este de competența sa să definească măsurile de redresare corespunzătoare pentru ca statul pârât să-și îndeplinească obligațiile în conformitate cu art. 46 din convenție, având în vedere situația de natură structurală constatată, Curtea observă că se impun, fără îndoială, măsuri generale la nivel național în contextul punerii în aplicare a prezentei hotărâri (*Broniowski*, pct. 193, *Scordino*, pct. 15 și *Driza*, pct. 125, citate anterior).

35. Curtea consideră că statul ar trebui, mai presus de toate, să ia măsurile legislative necesare pentru a preveni apariția unor situații în care coexistă două titluri de proprietate asupra aceluiași bun, situație care a fost generată, în speță, de recunoașterea implicită a dreptului de proprietate al reclamantului, fără ca aceasta să fie însoțită de anularea titlurilor terților în cauză. De asemenea, statul trebuie să asigure înlăturarea obstacolelor juridice care îi

împiedică pe foștii proprietari să obțină restituirea bunurilor lor, indiferent dacă este vorba despre o restituire în natură sau despre acordarea unei despăgubiri rapide și corespunzătoare pentru prejudiciul suportat, în special prin luarea măsurilor legislative, administrative și bugetare corespunzătoare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Scordino*, pct. 16 și *Driza*, pct. 125, hotărâri citate anterior).

În special, statul trebuie să adapteze procedura stabilită de legile de reparație (în prezent Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 247/2005), astfel încât aceasta să devină într-adevăr coerentă, accesibilă, rapidă și previzibilă, inclusiv în ceea ce privește metoda pentru alegerea dosarelor care vor fi examinate de către Comisia Centrală. Sistemul astfel îmbunătățit trebuie să permită persoanelor în cauză să beneficieze de despăgubire și/sau să primească acțiunile la fondul *Proprietatea*, în funcție de opțiunea lor, într-un termen rezonabil.

36. Ținând seama de faptul că hotărârea *Străin și alții*, citată anterior, a fost adoptată la 21 iulie 2005 și că, în pofida celor trei ani care s-au scurs de la această dată, procedura de restituire nu este încă efectivă, în ciuda modificărilor repetate aduse Legii nr. 10/2001, Curtea consideră că Guvernul trebuie să facă dovada unor îmbunătățiri vizibile ale sistemului cât mai curând posibil.

IV. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

37. Art. 41 din convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

38. Reclamantul solicită restituirea imobilului sau, în cazul în care o astfel de soluție nu este posibilă, o despăgubire de 67 848 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material, din care 29 550 EUR reprezintă valoarea casei, iar 38 298 EUR valoarea terenului, de 491 mp, potrivit susținerilor acestuia. Acesta prezintă Curții o expertiză tehnică a imobilului.

39. Guvernul contestă aceste cereri și susține că terenul în litigiu are o suprafață de numai 250 mp. Conform expertizei furnizate de Guvern, valoarea imobilului este de 43 289 EUR.

40. Curtea reamintește că a constatat încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la convenție ca urmare a vânzării de către stat a bunului reclamantului unui terț de bună-credință, anterioare recunoașterii definitive în justiție a dreptului de proprietate al reclamantului, combinate cu absența totală a despăgubirii.

41. În circumstanțele cauzei, Curtea consideră că restituirea bunului în litigiu l-ar situa pe reclamant, pe cât posibil, într-o situație similară celei în care s-ar afla în cazul în care cerințele art. 1 din Protocolul nr. 1 ar fi fost respectate.

42. În cazul în care statul pârât nu efectuează această restituire în termen de trei luni de la data la care prezenta hotărâre devine definitivă, Curtea hotărăște că acesta trebuie să plătească reclamantului, cu titlu de prejudiciu material, o sumă corespunzătoare cu valoarea actuală a bunului.

43. Curtea remarcă diferența semnificativă dintre cele două expertize prezentate de către părți cu privire la valoarea imobilului, diferență care rezultă, în special, din estimările diferite ale valorii terenului, precum și din luarea în considerare a suprafețelor diferite. Ținând seama de informațiile de care dispune despre prețurile pe piața imobiliară locală și de mijloacele de probă prezentate de către părți, Curtea evaluează valoarea comercială actuală a bunului la 50 000 EUR.

B. Cheltuieli de procedură

44. Reclamantul solicită, de asemenea, 3 150 de lei noi (RON) cu titlu de cheltuieli de procedură efectuate în fața instanțelor naționale și în fața Curții.

Acesta prezintă chitanțe care atestă plata a 600 RON pentru expertiza tehnică a terenului și a unei sume totale de 28 500 000 lei vechi românești (ROL) pentru onorariul avocatului pe parcursul perioadei cuprinse între 2001 și 2004.

45. Guvernul consideră că aceste pretenții nu sunt justificate.

46. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de procedură decât în măsura în care este stabilită realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor. În speță, având în vedere dovezile care se află în posesia sa și criteriile sus-menționate, Curtea consideră că este rezonabil să se acorde reclamantului pentru toate cheltuielile suma de 800 EUR.

C. Dobânzi moratorii

47. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere privind art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. Hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la convenție;

3. Hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să restituie reclamantului bunul în litigiu, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, în conformitate cu art. 44 § 2 din convenție;

b) că, în caz de nerestituire, statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în același termen de trei luni, 50 000 EUR (cincizeci de mii euro) cu titlu de prejudiciu material, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

c) că, în orice caz, statul pârât trebuie să plătească reclamantului 800 EUR (opt sute de euro) cu titlu de cheltuieli de procedură, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

d) că sumele menționate la punctele b) și c) trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;

e) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4 Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 20 ianuarie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Stanley Naismith
Grefier adjunt

Josep
Președinte

Casadevall